

Nr 15

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående hundskatten.

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I:471 av fru *Olsson* och II:568 av herr *Elmwall m. fl.*, vari hemstälts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande hundskatten i enlighet med vad i motionerna anförts; samt

2) motionen II:573 av herrar *Johansson* i Dockered och *Börjesson* i Falköping, vari hemstälts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning angående rätt för kommuner att besluta om olika belopp för skatt å hund i enlighet med vad i motionen anförts.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II:568 och II:573.

Enligt 1 § förordningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar skall för varje hund årligen erläggas hundskatt till kommunen. Skatteplikt föreligger dock icke för hund, som ej uppnått en ålder av tre månader, för hundar, vilka av lapparna användes för renskötseln, för krigsmakten tillhörig tjänstehund eller för enskild person tillhörig hund så länge densamma, efter godkänd tjänstedressyr, på grund av särskild förbindelse skall hållas till krigsmaktens förfogande. Ej heller föreligger skatteplikt för hund, som enligt 12 § lagen om djurskydd användes för vetenskapligt eller därmed jämförligt ändamål, för utbildad ledarhund, avsedd att betjäna blind, eller för hund, som tillhör tjänsteman vid främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat. Medel, som till kommunen inflyter i hundskatt, må för kommunens behov användas på sätt som av kommunen bestämmes. Hundskatt skall erläggas till den kommun, där hunden stadigvarande innehas (2 § 1 mom.). Skattskyldig för viss hund är den person, som stadigvarande innehar hunden, när skatteplikt inom kommunen för året inträder (3 §). I fråga om skattens belopp stadgas i 4 §, att skatten skall av kommunen bestämmas lika för varje hund samt utgöra lägst tio och högst sjuttiofem kronor för kalenderår. Enligt 5 § skall skattskyldig under januari månad

varje år till vederbörande kommunala uppbördsmyndighet skriftligen anmäla de hundar för vilka skatteplikt vid ingången av året förelegat. Anmälan skall även ske beträffande vissa skattefria hundar. Över de hundar som anmälts skall föras särskilt hundskatteregister med uppgift tillika om hundens innehavare och, i förekommande fall, om skattefrihet.

I bl. a. lagen den 30 juni 1943 om tillsyn över hundar, i 21 och 22 §§ lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt samt i 9 § jaktstadgan samma dag återfinnes vissa i motionerna I:471 och II:568 åsyftade bestämmelser, enligt vilka hund skall hållas under sådan tillsyn att skada eller avsevärd olägenhet förebygges. Även vid tillkomsten av 1923 års hundskatteförordning fanns bestämmelser som riktade sig mot att hundar löpte lösa.

Vid 1964 års riksdag hemställdes i en till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning rörande hundskattemedlens användning.

Utskottet inhämtade yttrande över motionen från Svenska stadsförbundet och Svenska kommunförbundet.

Stadsförbundet anförde bl. a., att vid hundskatteförordningens tillkomst som skäl framfördes, att kontroll över hundarna erfordrades av sanitära orsaker och att en särskild avgift borde uttagas för att bestrida de därmed förenade kostnaderna. Vidare framhölls därvid den skada och de olägenheter i övrigt som orsakas av hundar. Dessa skäl syntes alltjämt äga giltighet. Registrering, debitering och uppbörd medför ganska omfattande administrativa besvär och icke obetydliga kostnader för kommunerna. Hundskatten är därför att anse som en skälig registreringsavgift. Liksom hittills bör det kunna överlåtas på kommunerna att besluta om hundskattemedlens användning. Förbundet avstyrkte motionen.

Även *Kommunförbundet* avstyrkte motionen och anförde i stort sett samma synpunkter. Skulle kommunerna även i fortsättningen ombesörja registrering, debitering och uppbörd av hundskatten borde de också få bestämma över medlens användning.

Allmänna beredningsutskottet fann enligt sitt av riksdagen godkända betänkande nr 42 de ändamål, för vilka motionärerna ansett hundskatten böra användas, i och för sig vara beaktansvärda. Enligt utskottets mening utgjorde detta dock icke tillräckligt starka skäl att ändra regeln om kommunernas fria bestämmanderätt över skattemedlen. Motionärernas förslag ingav också principiella betänkligheter. Utskottet ville således erinra om att statsmakterna intagit den ståndpunkten att specialdestination av skatter i allmänhet icke borde förekomma och att därför under de senaste årtiondena en successiv avveckling av dylika specialdestinationer skett. Under hänvisning till det anförda hemställde utskottet att motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återgivas följande.

Till stöd för det i de likalydande *motionerna I:471* och *II:568* framförda yrkandet har anförts bl. a., att avsikten med hundskatten från början synes ha varit att begränsa antalet hundar. Att skatten fått denna verkan är ostriktigt. Antalet löslöpande okynneshundar torde numera vara mycket begränsat. I allmänhet hålles hundarna under mycket noggrann kontroll, och ingen hundägare tar avsiktligt risken att låta hund vara lös på olaga sätt. Givetvis händer likväl att hund kommer lös och gör ofog. Sådant händer dock även med andra djur utan att särskild skatt fördenskull aktualiserats.

Från olika synpunkter kan det enligt motionärerna därför numera vara diskutabelt, om hunden skall utgöra skatteobjekt. Motionärerna erinrar därvid om att vissa nyttohundar undantagits från beskattning, medan däremot andra, såsom polishundar, jakthundar samt hundar, som ensligt boende äldre människor håller som sällskap och skydd, däremot är skattebelagda. Därest hundskatten skall bibehållas, talar starka skäl för att här åsyftade hundar undantages.

Kommunerna fastställer hundskatten och uppbär densamma. Medlen införes nu i den kommunala budgeten, utan att den kommer till sådan användning som avsågs när den infördes, nämligen för sociala ändamål. Skattens storlek bestämmes av varje kommun och varierar avsevärt. Det är svårt att finna sakligt underlag för skillnaderna, och det förefaller som om hundskattens storlek många gånger är beroende av det aktuella kommunala medelsbehovet.

Hundskatten skulle vara mera acceptabel som skatteform, om större delen av skattemedlen användes för ändamål som på något sätt gagnade hundägarna och deras hundar, t. ex. för rastplatser samt för viltvård och naturvård. Det bör allvarligt övervägas, därest hundskatt skall uttagas, om medlen bör användas för sådana ändamål. Uttages en punktskatt på ett så speciellt objekt som hunden, motiverar detta en användning på de eftersatta områden som rör hundens vård och trivsel.

Sammanfattningsvis förordar motionärerna att en utredning rörande hundskatten tillsättes. Utredningen bör i första hand överväga, huruvida hundskatten kan anses förenlig med nutida beskattningsprinciper. Om skatten bibehålles, kan ett ökat undantag från beskattning av hundar för vissa ändamål ifrågasättas. Det bör även övervägas, om skatten framgent skall utgå med lika belopp, oberoende av kommungränser. Frågan huruvida uppborlden skall anförtrors kommunerna eller annan torde även böra behandlas och åtgärder övervägas för att hundskattemedlen skall komma med hundvården och viltvården förknippade ändamål till godo.

I *motionen II:573* framhålles huvudsakligen följande. Hundskatten avser bl. a. att begränsa de sanitära olägenheter som kan uppstå om en ohämmad

tillväxt av hundstammen finge ske. Dessa olägenheter blir större i ett tätbefolkat samhällsområde, och kostnaderna för att avhjälpa dessa olägenheter blir där större. Detta avspeglas i de skillnader som finns i de olika kommunernas beslut om skatt för hund. Där framgår klart en stegring av hundskatten i städer och tätorter.

Genom införlivning med omkringliggande landsbygdsområden har städerna i många fall även fått ren landsbygd inom sina administrativa områden. För hundägarna i dessa landsbygdsområden kommer den i staden beslutade höga hundskatten att te sig omotiverad och orättvis.

Nu gällande bestämmelser att skatt skall bestämmas till ett för varje hund lika belopp ger ej kommunen möjlighet att differentiera skatten. Sedan 1923 har förhållandena så helt förändrats, att en översyn av hundskatteförordningen kan anses motiverad.

Utskottet

Gällande föreskrifter beträffande hundskatt återfinnes i förordningen den 17 maj 1923 angående skatt för hundar. Där stadgas bl. a. att sådan skatt årligen skall erläggas till kommunen för varje hund med undantag för vissa särskilt angivna kategorier, exempelvis hundar för renskötseln, ledarhundar för blinda och vissa hundar inom försvaret. Kommunen skall bestämma skatten lika för varje hund samt till lägst tio och högst sjuttiofem kronor om året. Influtna skattemedel må för kommunens behov användas på sätt som av kommunen bestämmes. Under år 1962 inflöt i hela riket 11,1 milj. kr i hundskatt.

I de förevarande *motionerna I:471 och II:568* hemställer motionärerna om utredning i avsikt att pröva hurvida hundskatten bör bibehållas eller om undantagen från skatteplikt bör utvidgas att avse vissa nyttohundar, såsom polishundar, jakthundar med flera. Därest skatten bibehålles bör det enligt motionärernas mening ifrågasättas, om den inte bör utgå med enhetliga belopp, oberoende av kommungränser, och om inte annan än kommunen bör ansvara för uppbörden. Vidare bör åtgärder övervägas för att hundskattemedlen skall komma hund- och viltvården till godo.

Utskottet vill till en början erinra om att behovet av kontroll över hundarna genom registrering särskilt framhölls vid tillkomsten av 1923 års förordning om hundskatt, vilken med vissa ändringar alltjämt är gällande. De bestämmelser, som fanns mot löslöpande hundar, hade visat sig otillräckliga, och kostnaderna för en ordnad kontroll motiverade att den tidigare fakultiva hundskatten gjordes obligatorisk. Därtill åberopades att samhällets kostnader för renhållning och hygien påverkades av förekomsten av hundar.

Även om förhållandena, såsom motionärerna anför, numera förändrats, torde behovet av kontroll över hundarna genom registrering alltjämt kvar-

stå. De skäl, som år 1923 ledde till en obligatorisk hundskatt, är enligt utskottets mening fortfarande gällande. Utskottet finner därför, att hundskatten bör bibehållas.

Vid bedömandet av motionärernas utredningsyrkande om en utvidgning av gruppen skattefria hundar bör beaktas, att undantag från skatteplikt hittills medgivits endast i vissa direkt angivna fall, där synnerliga skäl förelegat för skattebefrielse. Därvid har iakttagits, att kravet på kontroll icke eftergivits. Dessa synpunkter finner utskottet alltjämt böra vara vägledande, och tillräckliga skäl kan inte anses föreligga för att medgiva ytterligare undantag från beskattningen.

Motionärerna ifrågasätter även om inte hundskatten bör utgå med lika belopp oberoende av kommungränser och om inte uppbörden bör anförtros åt annan än kommunen. Utskottet finner att frågan om skattens höjd vid växlande lokala förhållanden ter sig väsentligen olika. Så torde exempelvis sanitära åtgärder erfordras i högre grad i städer än på landsbygden. I den mån kommunerna vidtager sådana särskilda åtgärder för hundvården, som förordas i motionerna, torde även kostnaderna i hög grad påverkas. Med hänsyn härtill bör kommunerna äga rätt att fastställa hundskatten till lämpligt belopp inom de i förordningen angivna gränserna. Eftersom hundskatten till övervägande del får anses utgå såsom ersättning till kommunerna för deras särskilda kostnader för hundarna, finner utskottet även, att kommunerna bör ansvara för uppbörden av skatten.

Vad därefter angår åtgärder för att hundskattemedlen skall komma vissa ändamål till godo, skulle en lagstiftning i sådant syfte innebära ändring av regeln om kommunernas fria bestämmanderätt över skattemedlen. Samma yrkande framställdes vid 1964 års riksdag men avvisades. Allmänna beredningsutskottet framhöll bl. a., att specialdestination av skattemedel i allmänhet icke borde förekomma. I de nu förevarande motionerna har ytterligare skäl icke framkommit, som ger anledning till ändrat ståndpunktstagande i frågan.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I:471 och II:568.

I *motionen II:573* hemställas om utredning i syfte att medgiva kommunen rätt att besluta om olika skattesatser för hundar inom olika delar av en och samma kommun. Till stöd härför åberopar motionärerna huvudsakligen, att städerna genom inkorporering fått rena landsbygdsområden inom sina administrativa områden och att den i städerna vanligtvis höga hundskatten i sådana områden ter sig omotiverad och orättvis, eftersom kostnaderna för hundar är större inom tätbebyggda områden än på landsbygden.

Det torde i och för sig vara riktigt, att kostnaderna för hundarna kan variera så som motionärerna anför. Utgiftsstaten för en kommun med tätbebyggelse och för en annan kommun med övervägande landsbygdsområden torde emellertid te sig olika i mer väsentliga hänseenden än i

fråga om hundarna. Kommunalskatten utgår emellertid med enhetliga belopp, oavsett om kommunen införlivat landsbygdsområden eller ej. Den av motionärerna förordade skattedifferentieringen skulle strida mot gängse principer för kommunal utdebitering. Den för närvarande enkla debiteringen av hundskatten skulle vidare genom en sådan åtgärd försvåras och medföra ökade kostnader. Utskottet avstyrker därför bifall jämväl till motionen II:573.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att följande motioner angående hundskatten, nämligen

- 1) de likalydande motionerna I:471 av fru Olsson och II:568 av herr Elmwall m. fl., samt
- 2) motionen II:573 av herrar Johansson i Dockered och Börjesson i Falköping,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 30 mars 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Wårnberg, Elofsson, Lundström, Gösta Jacobsson, Enarsson, Paul Jansson och Erik Filip Petersson; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard, Gustafson i Göteborg, Kårrlander, Vigelsbo, Engkvist, fru Nettelbrandt, herrar Eriksson i Bäckmora och Hammarsten.